

MODERN DIRECTIONS OF SCIENTIFIC RESEARCH DEVELOPMENT

Proceedings of VIII International Scientific and Practical Conference

Chicago, USA

26-28 January 2022

Chicago, USA

2022

UDC 001.1

The 8th International scientific and practical conference “Modern directions of scientific research development” (January 26-28, 2022) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2022. 1008 p.

ISBN 978-1-73981-126-6

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern directions of scientific research development. Proceedings of the 8th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/viii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-directions-of-scientific-research-development-26-28-yanvary-2022-goda-chikago-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: chicago@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 BoScience Publisher ®

©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Iesipov O., Polyashenko S.* 17
POTENTIAL OF BIOGAS AND BIOMETHANE FROM ORGANIC WASTE OF ANIMAL HUSBANDRY.
2. *Iesipov O., Polyashenko S.* 23
TOPINAMBUR ENERGY CULTURE FOR RENEWABLE ENERGY PRODUCTION.
3. *Мамарузиев Абдукаюм Абдумавлан угли, Каримов Э. Ё., Ахмеджанов А. Н., Абдумавланов Окилбек Абдукаюм угли* 30
ПЕРСПЕКТИВНИЙ СОРТ ХЛОПЧАТНИКА ЗАМИН В СИСТЕМЕ ХЛОПКОВО-ТЕКСТИЛЬНОГО КЛАСТЕРА “FERGANA-OSEANA TEXTILE” LTD.
4. *Туровцева Н. М., Бредіхіна Ю. Л., Клічаніна Ю. В.* 36
АСОРТИМЕНТ ОВОЧЕВИХ РОСЛИНИ ДЛЯ АКТИВНОЇ ГАРДЕНОТЕРАПІЇ.
5. *Юсибов Фахраддин Мурад оглы* 41
НЕЗАМЕНИМАЯ РОЛЬ ЭЛЕКТРО-ТЕХНОЛОГИЙ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ.

VETERINARY SCIENCES

6. *Данілова І. С., Данілова Т. М.* 48
ДОСЛІДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ РАВЛИКІВ.
7. *Кос'янчук Н. І.* 55
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ.

BIOLOGICAL SCIENCES

8. *Астахова Л. Є., Антоні С.* 60
ТАКСОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ІНТРОДУКОВАНОЇ ДЕНДРОФЛОРИ ПАРКУ КУЛЬТУРИ ТА ВІДПОЧИНКУ ІМ. Ю. ГАГАРИНА (М. ЖИТОМИР).
9. *Баранова А. О., Нечипоренко Д. І., Бабенко В. М., Соколик А. В.* 68
ХАРАКТЕРИСТИКА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ЕКОЛОГІЧНОГО НОРМУВАННЯ.
10. *Мамедова И. О., Мамедова З. Е.* 71
РАЗВИТИЕ ОСОБЕННОСТИ КОРНЕВОЙ СИСТЕМЫ МИРТ ОБЫКНОВЕННЫЙ (MYRTUS COMMUNIS L.) В УСЛОВИЯХ АШБЕРОНА.
11. *Тарусова Н. В., Малюта С. И., Вельган М. В.* 77
СТРУКТУРА ТА ДИНАМІКА ПОПУЛЯЦІЙ ТУРУНІВ (CARABIDAE, COLEOPTERA) МІСТА МЕЛИТОПОЛЬ.

12.	<i>Тарусова Н. В., Малюта С. И., В'юн В. В., Салько Д. С.</i> ВПЛИВ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ НА УРБООКОСИСТЕМУ МАЛИХ МІСТ (НА ПРИКЛАДІ МІСТА МЕЛІТОПОЛЬ).	81
13.	<i>Шидловська О. А., Калініченко О. О.</i> БАКТЕРИЦИДНА ДІЯ НАНОЧАСТОК СРІБЛА ТА ЦЕРІЮ, ОТРИМАНИХ БІОГЕННИМ СИНТЕЗОМ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ SACCHAROMYCES CEREVISIAE.	86
MEDICAL SCIENCES		
14.	<i>Artemov A. V., Litvinenko M. V., Koshelnyk O. L.</i> NON-TOXIC DRUG THERAPY FOR CANCER. ANALYSIS OF THE PROBLEMS AND PROSPECTS.	96
15.	<i>Gruzieva T. S., Inshakova H. V.</i> CURRENT TRENDS IN DIABETES MELLITUS MORBIDITY AND ITS PREVENTION MEASURES.	105
16.	<i>Kremenchutskyi G. N., Stepanyk D. A., Turlyun S. A., Kulishenko S. G.</i> INFLUENCE OF AEROCOCCUS VIRIDANS ON FACTORS OF IMMUNOLOGICAL REACTIVITY HUMAN BODY IN VITRO.	110
17.	<i>Kiro L. S., Zak M. Yu.</i> FEATURES OF FOOD BEHAVIOR IN PATIENTS WITH NON- ALCOHOLIC FATTY LIVER DISEASE DEPENDING ON THE BODY WEIGHT INDEX.	118
18.	<i>Liudkevych H. P., Sukhan D. S., Nekrashchuk O. P., Melnyk V. A., Botanavych Ye. O., Khotiachuk L. O.</i> CHANGES IN THE AMOUNT OF THE HTRA1 GENE DURING PREGNANCY AND ITS INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF PREECLAMPSIA AND INTRAUTERINE GROWTH RETARDATION.	129
19.	<i>Protsak T. V., Nazaruk V. V.</i> CURRENT LITERATURE DATA ON SKULL SHAPES IN ADULTS.	136
20.	<i>Rudyk D., Kliuzko I., Roshchin H., Pendeliuk V.</i> TREATMENT OF COMPLICATED FORMS OF PORTAL HYPERTENSION IN THE PANDEMIC COVID-19.	143
21.	<i>Vasylyev M. O., Filatova V. S., Makeeva I. N., Gurin P. O.</i> CORROSION RESISTANCE COMPARISONS BETWEEN DENTAL DENTURES FROM CO–CR-MO(W) ALLOYS MANUFACTURED BY TRADITIONAL CASTING AND CAD/CAM PROCESS.	147
22.	<i>Vergolyas M., Gulomov K., Gulomov K.</i> CONGENITAL HEART DEFECTS: TETRALOGY OF FALLOT.	151
23.	<i>Yurchenko O., Huseynova L.</i> COMPARATIVE ANALYSIS OF WORLD AND UKRAINIAN EXPERIENCE OF ORGANIZATION AND COORDINATION IN THE FIELD OF TRANSPLANTOLOGY.	162

24. *Yurchyshyn O. M., Pravak Yu. B.* 169
THE IMPACT OF IODINE DEFICIENCY ON PHYSICAL DEVELOPMENT IN SCHOOLCHILDREN.
25. *Бобро Л. М., Прасол О. В., Момот А. А.* 175
ГЕПАРИН-ІНДУКОВАНА ТРОМБОЦИТОПЕНІЯ У ПАЦІЄНТІВ З COVID-19.
26. *Бондаренко Л. П.* 180
ЛІКУВАННЯ РЕФРАКЦІЙНИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ ТА ПІДЛІТКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ АПАРАТУ «ДЕНАС».
27. *Гриценко О. Є., Копчак О. О.* 187
ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДУ МІКРОБІОТИ КИШКІВНИКА У ХВОРИХ З МІГРЕННЮ.
28. *Грицуляк Б. В., Грицуляк В. Б.* 197
ОСОБЛИВОСТІ ГЕМОДИНАМІКИ ТА СПЕРМАТОГЕНЕЗУ У ЧОЛОВІКІВ ЗРІЛОГО ВІКУ ПРИ ТУБЕРКУЛЬОЗІ НИРОК.
29. *Кавецька А. В.* 201
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНОГО ВПЛИВУ СУМІШІ ПРЯНОЦІВ НА ОБМІН РЕЧОВИН.
30. *Лантух І. В., Меркулова Н. Ф., Лантух А. П.* 205
СТРЕС У ВЕКТОРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я.
31. *Марченко А. С., Гордієнко П. О., Колесник М. Р.* 215
ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИКОРИСТАННЯ МЕТФОРМІНУ У ПАЦІЄНТІВ, ХВОРИХ НА КОРОНАВІРУСНУ ХВОРОБУ ТА ЦУКРОВИЙ ДІАБЕТ.
32. *Міранда Планас М. Г., Демиденко Д. П., Коссе М. Ю., Мельник С. В., Стьопкіна О. О., Шестаков В. І.* 219
ПРОФЕСІЙНА ЗАХВОРЮВАНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ У М. МАРІУПОЛЬ.
33. *Назаренко І. В., Юрковський А. М., Буринський Н. В., Стебунов Р. С.* 227
БЕЗОПАСНИЙ ДІАГНОСТИЧЕСКИЙ КОМПЛЕКС ПРИ COVID-АССОЦИИРОВАННОМ ПОРАЖЕНИИ ЛЕГКИХ.
34. *Тимофеев Алексей Александрович, Ушко Н. А., Тимофеев Александр Алексеевич, Ярифа М. А., Серга Е. А.* 231
ТЕРМИНОЛОГИЯ ПРИ ГАЛЬВАНИЧЕСКОЙ ПАТОЛОГИИ.
- PHARMACEUTICAL SCIENCES**
35. *Kochergan G., Suleiman M., Grinevich L., Kobzar N., Perekhoda L.* 237
SYNTHESIS AND RESEARCH OF ANTITUBERCULOUS ACTION IN A NUMBER OF PYRIMIDIN-2-YL AMIDES OF 1-R-4-HYDROXY-2-OXO-1,2-DIHYDROQUINOLINE-3-CARBOXYLIC ACIDS.
36. *Nagorny V. V., Nahorna N. O.* 241
DEVELOPMENT OF TECHNOLOGY AND RESEARCH OF GEL WITH PENTOXIFYLLINE.

37. *Глушкова О. М.* 248
ЗВ'ЯЗОК МІЖ НАЯВНІСТЮ ЗАМІСНИКІВ В ХІМІЧНІЙ
СТРУКТУРІ АНТИГІСТАМІННИХ ПРЕПАРАТІВ ТА ЇХ
ФАРМАКОЛОГІЧНОЮ ДІЄЮ.

CHEMICAL SCIENCES

38. *Klimko Yu. E., Pisanenko D. A., Koshchii I. V., Brik A. N.* 252
ACYLIMINE SALTS AS REAGENTS IN REACTIONS C- AND N-
ALKYLATION.

TECHNICAL SCIENCES

39. *Chepiuk L. O., Podchashynskiy Yu. O., Mazurchuk N. Yu.* 257
ANALYSIS OF REQUIREMENTS TO THE METROLOGICAL
SUPPORT OF THE INFORMATION AND MEASURING GAS
METERING SYSTEM.
40. *Chigvintseva O. P., Rula I. V., Boyko Ju. V.* 260
ANTIFRICTION ORGANOPLASTICS BASED ON AROMATIC
POLYAMIDES.
41. *Kharchenko A. V., Lichkonenko N. V.* 270
RESEARCH AND EDUCATIONAL SOFTWARE PACKAGE
«EXCALIBUR» IS A MODERN INTERACTIVE TOOL IN THE
EDUCATION OF METALLURGICAL SPECIALISTS.
42. *Obodovych O. M., Tselen B. Ya., Sydorenko V. V., Ivanytskyi H. K.,
Radchenko N. L.* 278
DISCRETE-PULSE ENERGY INPUT AND ITS IMPLEMENTATION
IN WATER TREATMENT TECHNOLOGY.
43. *Sokolovskaya O., Valevskaya L., Zubrytskyi A.* 283
CHARACTERISTICS OF GRAIN TERMINALS OF UKRAINE.
44. *Баранов М. Д.* 289
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА СИСТЕМА ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ.
45. *Боженко М. Ф., Стеценко О. М.* 294
ВИСОКОЕФЕКТИВНА СИСТЕМА ОПАЛЕННЯ
ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ.
46. *Витязь О. Ю., Грабовський Р. С., Турлич В. В., Грабовська Н. Р.* 302
АНАЛІЗ ВІДМОВ БУРИЛЬНИХ ТРУБ ГРУПИ МІЦНОСТІ G-105
ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СТАТИСТИЧНИХ МЕТОДІВ
ДОСЛІДЖЕНЬ.
47. *Голодюк Г. І., Павлюсь К.* 307
ДОСЛІДЖЕННЯ СПОЖИВЧИХ ПЕРЕВАГ ЩОДО
АСОРТИМЕНТУ ТА ЯКОСТІ ТЕРМОСІВ.
48. *Живцова Л. И.* 313
ПЕРВИЧНИЙ ПРЕОБРАЗОВАТЕЛЬ ИНКЛИНОМЕТРА ДЛЯ
ИНКЛИНОМЕТРИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ОРИЕНТАЦИИ
ОБЪЕКТОВ.

49.	<i>Комаров В. А., Сащук С. И.</i> К ВОПРОСУ ПРИМЕНЕНИЯ СРЕДСТВ НЕРАЗРУШАЮЩЕГО КОНТРОЛЯ ДЛЯ ВЫЯВЛЕНИЯ ПОВРЕЖДЕНИЙ В СИЛОВОМ НАБОРЕ КРЫЛА САМОЛЕТА.	320
50.	<i>Мальцев А. С.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ПЛАНУВАННЯ ШЛЯХУ РЕЙСОВОГО ЦИКЛУ МОРСЬКОГО СУДНА.	330
51.	<i>Омельчук І. А., Волинець Ю. Г., Сироїд А. Р.</i> ПРОГНОЗУВАННЯ МЕТРОЛОГІЧНОЇ СПРАВНОСТІ ЗАСОБІВ ВИМІРЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ СТАТИСТИЧНИМИ МЕТОДАМИ ОБРОБЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАНЬ.	344
52.	<i>Паламарек К. В., Романовська О. Л., Михальська О. С.</i> ТЕХНОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ЗДОБНИХ ВИРОБІВ ПІДВИЩЕНОЇ ХАРЧОВОЇ ЦІННОСТІ.	351
53.	<i>Петченко В. И., Алимарданова М. К., Аденхан Айберген</i> РАЗРАБОТКА, ИССЛЕДОВАНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ КАЧЕСТВА РЕЦЕПТУРЫ НАПИТКА НА ОСНОВЕ ТОПИНАМБУРА, С ЭКЗОТИЧЕСКИМИ ПРОДУКТАМИ.	359
54.	<i>Полянський О. С., Д'яконов В. І., Войтов А. В., Д'яконов О. В., Пиріжок В. С.</i> ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОСТІ І КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ГНУЧКИХ НВЧ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА ПАЛИВНИХ БРИКЕТІВ.	372
55.	<i>Рахмонкулова О. А.</i> РАСШИРЕНИЕ УЧАСТИЯ ЖЕНЩИН В ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЖИЗНИ – ВАЖНЫЙ ФАКТОР ПРОВОДИМЫХ РЕФОРМ В УЗБЕКИСТАНЕ.	382
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
56.	<i>Кондратенко П. А.</i> СУЩЕСТВОВАЛ ЛИ БОЛЬШОЙ ВЗРЫВ?	387
GEOGRAPHICAL SCIENCES		
57.	<i>Ванда І. В., Слободян І. В.</i> ГЕОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОФІЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ РОЗВИТКУ КРАЇН ІНСТИТУЦІЯМИ ООН.	397
58.	<i>Некос С. В.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ БАСЕЙНУ СІВЕРСЬКОГО ДІНЦЯ.	407
59.	<i>Нетробчук І. М., Чижевська Л. Т., Качаровський Р. Є.</i> ПРИРОДНИЙ РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ГОЛОБСЬКОЇ ТГ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.	412

ARCHITECTURE

60. *Антоненко І. В.* 420
ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРІВ АРТ-ІНКУБАТОРІВ У ЗАНЕДБАНИХ
ПРОМИСЛОВИХ ЗОНАХ.
61. *Бондаренко В. В.* 430
ПОИСК СРЕДСТВ ФОРМИРОВАНИЯ СОВРЕМЕННОЙ
АРХИТЕКТУРНОЙ СРЕДЫ.
62. *Дзиба А. А., Воротинський О. Г.* 439
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ
ПРОЕКТУВАННЯ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ.

PEDAGOGICAL SCIENCES

63. *Bulakh V. P.* 444
SECOND LANGUAGE ACQUISITION (SLA) AS A CORE
SUBJECT OF AMERICAN TESOL DEGREE PROGRAMS.
64. *Lopatynska I.* 455
TUTORIAL CONTENT IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC
PURPOSES.
65. *Zavizion K. G.* 459
TOLERANCE IN FUTURE INTERPRETERS' ACADEMIC
TRAINING.
66. *Алабужина Н. І., Дубик Н. П.* 464
НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ ПІД ЧАС
НАУКОВОЇ ПРАКТИКИ З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ З
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ЯК
ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ КЛЮЧОВИХ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ, ЗДАТНОЇ ДО
ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.
67. *Астахова Е. В., Фетодова І. В.* 474
АНАЛИЗ РЕКОМЕНДУЕМЫХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ
ФОРМИРОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ БАЗ ДАННЫХ ДЛЯ
ОЦЕНКИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ТРЕНИРОВОЧНОЙ
ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СПОРТСМЕНОВ Г. ВОЛГОГРАДА И
ВОЛГОГРАДСКОЙ ОБЛАСТИ.
68. *Власова Т. Л.* 478
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ
ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ) У МЕДИЧНИХ
ФАХОВИХ КОЛЕДЖАХ.
69. *Гаращенко Л. В., Кривченко В. В.* 485
МОТИВИ АКТИВІЗАЦІЇ РУХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.

70.	Ергарина А. М. ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ СОПРОВОЖДЕНИЕ В ПРОЦЕССЕ ПОДГОТОВКИ ВЫСТУПЛЕНИЯ БУДУЩЕГО СТУДЕНТА-АКТЁРА.	491
71.	Журавська Н. С., Ящук С. П., Кравець Т. О. УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.	498
72.	Гліаді О. І., Жигора І. В. РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ТА ІНТЕГРАЦІЙНОГО ПІДХОДІВ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.	502
73.	Кисельников И. В. ОСОБЕННОСТИ МЕТОДИКИ ОБУЧЕНИЯ РЕШЕНИЮ ФИНАНСОВО – ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗАДАЧ В ШКОЛЬНОМ КУРСЕ МАТЕМАТИКИ.	507
74.	Коваль Т. В., Граб О. Д. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ФОЛЬКЛОРУ.	512
75.	Коломієць А. А., Кубіцький С. О. НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ УМОТИВОВАНОСТІ ТРУДОВОЇ ПОВЕДІНКИ ПРАЦІВНИКІВ.	518
76.	Кольва А. І. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА СТІЙКІСТЬ – ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.	526
77.	Костюкович О. П., Мірошниченко О. Л. КОНТРОЛЬНЕ ТЕСТУВАННЯ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ “ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ” В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ВІДДАЛЕНОГО НАВЧАННЯ.	530
78.	Котєнєва І. С., Котєнєва Ю. М. ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНІВ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІА ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.	539
79.	Літіченко О. Д., Мастерук Д. В. ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОЛЬОРУ.	549
80.	Маркусь І. С. ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ.	553
81.	Мельник О. В. АКТУАЛЬНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ЛІФТОВОГО СЕРВІСУ В УКРАЇНСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.	558

82. **Павленко Е. А.** 566
РЕАЛИЗАЦИЯ ПРИНЦИПА ПЕДАГОГИЧЕСКОГО
ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ, СОТРУДНИЧЕСТВА И
СОТВОРЧЕСТВА – ЗАЛОГ УСПЕШНОСТИ СТУДЕНТОВ В
УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ.
83. **Полехіна В. М.** 578
ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ».
84. **Смирнова А. А., Федотова И. В.** 582
ВАЖНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ ВЕСТИБУЛЯРНОЙ ГИМНАСТИКИ
В АДАПТИВНОМ ФИЗИЧЕСКОМ ВОСПИТАНИИ У ДЕТЕЙ С
СИНДРОМОМ ДАУНА.
85. **Соколюк Л. Й.** 587
МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ДОПРОФІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ У 8-Х КЛАСАХ: АНАЛІЗ ЗМІСТУ
ПРОГРАМИ.
86. **Шепітько В. І., Борута Н. В., Стецук Є. В., Якушко О. С.,
Вільхова О. В., Скотаренко Т. А., Рудь М. В., Левченко О. А.** 592
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ
РОБОТИ СЕРЕД СТАРШОКЛАСНИКІВ – РОЗШИРЮЄ ЇМ
МОЖЛИВОСТІ У ПРОФЕСІЙНОМУ ВИБОРІ.

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

87. **Кас'ян О. С.** 596
ЦІННІСНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЖИТТЯ В ОСІБ
СЕРЕДНЬОГО ВІКУ.
88. **Кас'ян О. С.** 606
ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАДОВОЛЕНОСТІ ЖИТТЯМ ЯК
КОГНІТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ СУБ'ЄКТИВНОГО
БЛАГОПОЛУЧЧЯ ОСОБИСТОСТІ В ПЕРІОД РАННЬОЇ
ДОРΟΣЛОСТІ.
89. **Прудка Л. М.** 614
ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА
ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТА ВИЩОГО ОСВІТНЬОГО
ЗАКЛАДУ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.
90. **Шляпников В. Н., Контуш А. С.** 618
К ВОПРОСУ ОБ ОСОБЕННОСТЯХ ВОЛЕВЫХ КАЧЕСТВ
ЖЕНЩИН, ЗАНИМАЮЩИХСЯ СПОРТОМ.

SOCIOLOGICAL SCIENCES

91. **Quintana Maria Dolores, Aldaz Chicaiza Jessica Susana, León
Portilla Dennis David** 626
HOSPITALITY: TERM, CONCEPT AND CONCEPTUAL
CATEGORY.

92. *Черушева Г. Б., Гетало А.* 630
СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ СІМ'Ї ЯК
СОЦІАЛЬНОГО ФЕНОМЕНУ.

ART

93. *Hao Meng, Studnytska M.* 639
TALKING ABOUT CONTEMPORARY ARCHITECTURAL GLASS
ART.
94. *Ke Yi, Luriy S.* 643
ART HISTORY: THE PERPLEXITY AND DEVELOPMENT OF
CHINESE OIL PAINTING.
95. *Shcherbinina O.* 647
EVOLUTION OF THE MUSIC-INSTRUMENTAL ART.
96. *Гарбузенко Л. В., Синюк Т. С.* 651
ІДЕЇ АПСАЙКЛІНГУ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ.
97. *Єременко А. О.* 657
РОЛЬ ЕЛЕМЕНТІВ КОРПОРАТИВНОЇ ІДЕНТИФІКАЦІЇ В
СФЕРІ ТОРГОВО-ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ.
98. *Луса В. І.* 660
ОЗНАКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В
КОРПОРАТИВНІЙ РЕКЛАМІ УКРАЇНСЬКИХ ВИРОБНИКІВ.
99. *Турянський П. І.* 665
ШЛЯХИ І ЗАСОБИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВОКАЛЬНОЇ ДИКЦІЇ
СТУДЕНТА ЯК МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.

HISTORICAL SCIENCES

100. *Поцулко О. А., Гончарова О. А.* 668
ІСТОРИЧНІ ПОГЛЯДИ ПАНТЕЛЕЙМОНА КУЛІША (ДО 125-
РІЧЧЯ З ДНЯ СМЕРТІ).

CULTUROLOGY

101. *Гладкий М. І.* 678
СЕЛО ДОБРОГОСТІВ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ІВАНА
ФРАНКА.
102. *Шалигіна М. М.* 683
СОЦІАЛЬНО-ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ МАТЕРІАЛЬНОЇ
КУЛЬТУРИ НАРОДІВ СВІТУ ЯК ПРЕДМЕТУ КУЛЬТУРОЛОГІЇ.
103. *Ядловська О. С., Кирилова А. В.* 694
РИСИ МОВЛЕННЄВОГО ЕТИКЕТУ ТА КОМУНІКАЦІЇ В
СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.

POLITICAL SCIENCES

104. *Tarapenko A.* 700
GERMANY CASE FOR RUSSIA-UKRAINE CONFLICT
RESOLUTION.

105. *Лазоренко М. К., Новак Є. Я., Пастухов А. В.* 704
ЕВОЛЮЦІЯ ІДЕЇ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА.
106. *Митрощенко В. І.* 710
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ЧИННИКИ ТА УМОВИ ВИХОДУ
ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ З ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.
107. *Шумська М.-Т. В.* 716
ДОСЯГНЕННЯ МОЛДОВИ В РАМКАХ УЧАСТІ В ІНІЦІАТИВІ
ЄС СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО.

PHILOLOGICAL SCIENCES

108. *Sokolovska L., Stoyanova I., Mykhailenko T.* 721
FACILITATING LISTENING SKILLS: SCAFFOLDING EFFECTIVE
TECHNIQUES.
109. *Агаева Г. М., Агаев М.* 728
ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДОВ ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ В ПОЭЗИИ
МАХТУМКУЛИ НА РУССКИЙ И АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫКИ.
110. *Агаева О. М., Недашковская Т.* 736
ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОБРАЗЫ ПЕРСОНАЖЕЙ ПОПУЛЯРНЫХ
В ВОСТОЧНОЙ ЛИТЕРАТУРЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ В ПОЭЗИИ
ФРАГИ И ПРОБЛЕМЫ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ПЕРЕВОДА НА
РУССКИЙ И АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫКИ.
111. *Висоцька Г. В., Сагір А. І.* 746
ЖАНРОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ СИТКОМУ ЯК СКЛАДОВОЇ
КІНОДИСКУРСУ.
112. *Віт Ю. В., Хаджилій Т. О.* 753
ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ ЖИВОПИСУ.
113. *Волошина О. В., Станішевська В. В.* 761
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СЕНСОРНОЇ
ЛЕКСИКИ ЯК ЗАСОБУ СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ
ОБРАЗНОСТІ В РОМАНІ Ф. С. ФІЦДЖЕРАЛЬДА «НІЧ
ЛАГІДНА».
114. *Дружинець М. Л., Бучинська В. Я.* 771
ТРАНСЛІТЕРУВАННЯ ІНШОМОВНИХ СЛІВ У «РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКОМУ СЛОВНИКУ» А. КРИМСЬКОГО.
115. *Комлик Н. Ю.* 779
ЗОБРАЖЕННЯ ШЛЯХУ СПОКУТИ ГРІХА ЗА ДОПОМОГОЮ
СУРЯДНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ У ПОЕМІ «КАТЕРИНА»
Т. ШЕВЧЕНКА.
116. *Кулікова Т. В., Кареліна Д. В.* 785
СЛОВА-СИМВОЛИ В СКЛАДІ СТІЙКИХ ВИСЛОВІВ НА
ПОЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТНОСТІ.
117. *Мельник Н. І.* 790
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ
ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ.

118. *Міняйлук О. О.* 798
СЛОВОТВОРЧІ МОДЕЛІ В АНГЛОМОВНОМУ ГАЗЕТНОМУ
ТЕКСТІ.
119. *Сирко І. М.* 805
ПАРАМЕТРИ ЛІНГВАЛІЗАЦІЇ КАРТИНИ СВІТУ В ТЕКСТАХ
ЛІТЕРАТУРНОЇ ДІАРИСТИКИ.
120. *Шепель Ю. О.* 814
ЩОДО ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ РЕАЛІЙ У ХУДОЖНЬОМУ
ТЕКСТІ (ЗА РОМАНОМ С. КІНГА «ВОНО»).

PHILOSOPHICAL SCIENCES

121. *Романова О. П.* 821
СОЦІАЛЬНІ ВИМІРИ ВИБОРУ ЛЮБОВІ.

ECONOMIC SCIENCES

122. *Khalatur S., Rudakova V.* 825
DIGITALIZATION OF THE FINANCIAL SECTOR.
123. *Lazarieva O., Mas A.* 830
ECONOMIC POLICY OF REGIONAL LAND USE
DEVELOPMENT.
124. *Munka S. S., Velichko Yu. Yu.* 834
SYSTEM OF FACTORS OF INFLUENCE ON INVESTMENT
PROCESS IN UKRAINE.
125. *Popova A., Liventsova Ya., Yaroshenko B.* 838
GENDER ASPECTS OF LABOR REMUNERATION IN UKRAINE
AS A SOCIO-ECONOMIC CATEGORY.
126. *Rustamov F., İsayeva L., Aliyeva S.* 846
AGRARIAN POTENTIAL AND DEVELOPMENT PERSPECTIVES
OF THE OCCUPIED TERRITORIES OF AZERBAIJAN.
127. *Semencha I., Ouaba A.* 851
ANALYSIS OF THE CURRENT STATE OF
TRANSFORMATIONAL CHANGES IN THE INSURANCE
MARKET OF UKRAINE.
128. *Аль-Хаялі Д. А.* 856
СУЧАСНИЙ СТАН СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТА
ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ ТА ПОТЕНЦІАЛ
СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КНР.
129. *Армиш В. І., Армиш Н. В.* 864
ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ
ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ.
130. *Бергер А. Д.* 874
ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ПРИ РОЗРОБЦІ КОМПЛЕКСУ
МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.

131. **Болдовська К. П., Лівенцова Я. О., Горбунова А. Я.** 879
ПОДАТКОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ:
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ І МЕТОДИЧНИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ.
132. **Бугайчук О. В.** 884
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ
КОНВЕРГЕНТНОГО СПРЯМУВАННЯ ЦИФРОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.
133. **Васюта В. Б., Семешко Б. А.** 895
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТОВАРОЗНАВСТВА В СУЧАСНИХ
УМОВАХ.
134. **Глухова Д. А.** 898
ІНКЛЮЗИВНА БІЗНЕС МОДЕЛЬ У КРОС - КУЛЬТУРНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ.
135. **Драган О. І.** 905
ФОРМУВАННЯ КАДРОВОЇ БЕЗПЕКИ У СИСТЕМІ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.
136. **Комлева М. А., Чала Т. Г.** 911
ВИКОРИСТАННЯ МІЖНАРОДНИХ КЛАСИФІКАЦІЙ У
РАМКАХ АНАЛІЗУ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
УГІДЬ В УКРАЇНІ.
137. **Куцик В. І., Швидкий О. С.** 917
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ
ТЕОРЕТИЧНИХ АСПЕКТІВ ТА СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ПОДОЛАННЯ ЗАГРОЗ.
138. **Леушина О. А., Дегтярьова Д.** 924
ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ В УМОВАХ
ПАНДЕМІЇ COVID-19.
139. **Ліпський Р. В., Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б.** 929
ІСТОРИЧНІ ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ В США ТА ЇХ
ВПЛИВ НА ПРОВІДНІ КОМПАНІЇ КРАЇНИ.
140. **Лозинська О. І.** 933
МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ ЦИФРОВОЇ
ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО МАРКЕТИНГУ.
141. **Майстренко Ю. В., Дмитрієв О. С.** 939
НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ
ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.
142. **Парубець О. М., Кальченко О. М., Садчикова І. В.,
Тарасенко О. О.** 945
ТЕНДЕНЦІЇ ТА ДЕТЕРМІНАНТИ ОЩАДНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ПОВЕДІНКИ ДОМОГОСПОДАРСТВ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО
СОЮЗУ.
143. **Скригун Н. П., Самовський Є. В.** 950
РЕКЛАМНА СТРАТЕГІЯ: ТЕХНОЛОГІЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ.

144. *Ткаченко С. Є.* 953
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО СЕКТОРУ
УКРАЇНИ.
145. *Тригубченко Є. Г.* 959
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕЛИКИХ ПІДПРИЄМСТВ
УКРАЇНИ ЗАВДЯКИ ФОНДОВОМУ РИНКУ.
146. *Череп О. Г., Левчук Н. В.* 963
ЗАКОНОМІРНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ
ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНДИКАТОР ЙОГО РОЗВИТКУ.
147. *Череп О. Г., Хмельковська Т. В.* 967
РОЗВИТОК СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАДАННЯ
БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ.
148. *Шеленко Д. І., Матковський П. Є., Сас Л. С., Шаран А. І.* 972
АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ
ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР.

LEGAL SCIENCES

149. *Бордун О. В., Козяр Р. Я., Базарник М. В.* 975
ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУДІВ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.
150. *Боржецька Н. Л.* 980
СПРОЩЕНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО КРИМІНАЛЬНИХ
ПРОСТУПКІВ ЯК ВИНЯТОК ІЗ ОКРЕМИХ ЗАСАД
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ.
151. *Олійник А. Ю.* 985
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБМЕЖЕНЬ КОНСТИТУЦІЙНОЇ
СВОБОДИ НА ПІДПРИЄМНИЦТВО СУДДІ В УКРАЇНІ.
152. *Проценко М. В., Козій А. О., Шипасва Д. А.* 993
ВИДИ КІБЕРЗЛОЧИНІВ.
153. *Проценко М. В., Шевченко В. І., Марченко Т. А.* 998
ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ СТАН
КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ.
154. *Савенко В. П., Лукомська А. А.* 1002
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО У КОНТЕКСТІ ПАНДЕМІЇ COVID-19:
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПІДРОБКУ
ДОКУМЕНТІВ ПРО ЩЕПЛЕННЯ.

ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ КОЛЬОРУ

Літіченко Олена Дмитрівна,
кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри дошкільної освіти
Педагогічного інституту Київського Університету
імені Бориса Грінченка
Мастерук Дар'я Володимирівна,
студентка спеціальності 012 Дошкільна освіта
першого бакалаврського рівня вищої освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка

У статті розглянуто особливості сприймання і використання кольору дітьми дошкільного віку у художньо-продуктивній діяльності. З'ясовано, колір невід'ємна якісна характеристика об'єктів і явищ довкілля. Відповідно до вікових можливостей вихованців, важливим є збагачення досвіду пізнання, експериментування з кольором як засобом виразності у художньо-продуктивній діяльності. Здійснено дослідження та підтверджено думку науковців щодо впливу гендерних стереотипів на сприймання дітьми кольору.

Ключові слова: діти дошкільного віку, виразність, колір, естетичне сприймання, художньо-продуктивна діяльність, художнє конструювання.

Дошкільне дитинство унікальний період у житті людини, накопичені у цей період знання, досвід, уявлення про довкілля є підґрунтям для розвитку задатків і здібностей особистості. З раннього віку дитина активно досліджує та пізнає світ у різних видах діяльності: ігровій, руховій, пізнавальній, мистецькій, комунікаційній, побутовій.

Серед найулюбленіших дитячих видів діяльності виокремлюємо художньо-продуктивну. Відповідно до Державного стандарту дошкільної освіти (редакція 2021) художньо-продуктивна діяльність розглядається як

складова мистецько-творчої компетентності і включає в себе малювання, ліплення і художнє конструювання. [2].

Значна кількість наукових досліджень присвячена сучасним підходам до здійснення художньо-продуктивної діяльності дітей дошкільного віку, зокрема питання художнього конструювання розкрито у публікаціях Н. Голоти, Н. Костяленець, О. Літіченко, М. Штефан, пластичне образотворення розглядається у працях Т. Комарової, О. Половіної, Л. Старовойт, образотворча діяльність, нові підходи і техніки до її організації розглянуто у дослідженнях Г. Сухорукової, О. Дронової, Р. Шульги та ін.

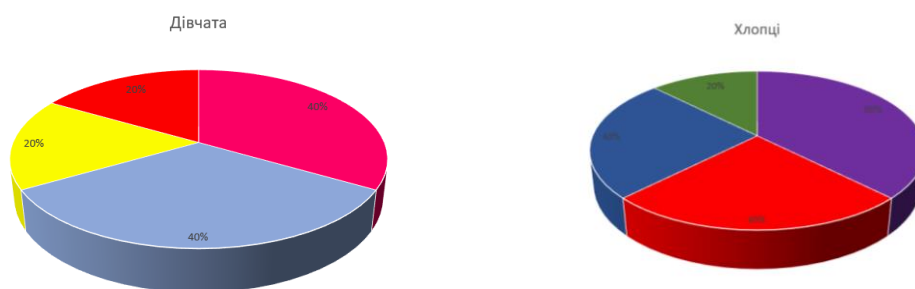
Вивчення наукової і методичної літератури дозволяє зазначити, що науковці розглядають художньо-продуктивну діяльність дітей дошкільного віку як специфічний вид дитячої діяльності у процесі якої відбувається створення матеріального образу предмета або явища. У процесі виготовлення виробу діти використовують різні матеріали, що мають ряд характеристик суттєвих для естетики виконаного виробу. До них відносимо: текстуру, фактуру, динаміку, пропорцію, лінію, форму, колір.

Колір є невід'ємною складовою характеристики усіх предметів і об'єктів світу. Дослідження психологів педагогів свідчать, використання кольору як виражального засобу з художньо-продуктивної діяльності доступне дітям дошкільного віку і має ряд особливостей (Л. Венгер, Т. Дудкевич, В. Моляко, О. Музика, Н. Сакуліна, Г. Люблінська). Варто зазначити, що перше знайомство з кольором у процесі художньо-продуктивної діяльності відбувається на 2-3-му році життя, у цей період дія з олівцем у дітей має предметно-маніпулятивний характер тому колір ще не є основним засобом вираження. Докорінним чином змінюється сприйняття і застосування кольору на 4-му році життя, коли дитина починає обирати кольори для малюнку, що відображають для неї певний сенс, відповідають первинним уявленням про красу. Психологи зазначають, що з 4 до 7 років у художньо-продуктивній діяльності дітей відображається внутрішнє розуміння і власне ставлення до об'єктів і предметів зовнішнього світу. Для дітей шостого року життя характерним є розфарбовування красивих і цікавих

об'єктів улюбленими кольорами, другорядні речі діти замальовують не заповнюючи кольором повністю простір. Важливою особливістю використання кольору дітьми дошкільного віку є здатність переносити внутрішнє бачення кольору предмету на реальні об'єкти на малюнку або у виробі, що не завжди відповідає кольору зовнішнього світу [1]. Отже, колір є індикатором накопиченого дітьми досвіду, сенсорних еталонів, уявлень про красиве і потворне, а також відображенням емоційного ставлення до певних об'єктів чи суб'єктів природного, предметного чи соціального світу.

Зарубіжні науковці М. Пікакієлло, Д. Гренхерг, Д. Піллемер (M. L. Picariello, D. N. Greenberg, D. Pillemer) доводять, що у значній мірі на кольорові вподобання дітей впливає їх гендерна приналежність. Учені вважають, гендерні еталони кольорів з раннього дитинства оточують дитину тому впливають на ставлення дітей до кольору, його прийняття та виокремлення для себе як «красивого». Дослідження В. Лобю, Д. Делаш (J.S. DeLoache, V. LoBue) свідчать, у зв'язку з стихійним засвоєнням хлопчиками та дівчатками соціального досвіду, у них формується уявлення про чоловічі та жіночі кольори (рожевий і блакитний), хоча з психологічної точки зору таких умов немає [3].

Для перевірки означених позицій у сучасній практиці, нами було здійснено дослідження, що охоплювало 40 дітей старшого дошкільного віку (20 хлопців і 20 дівчат).

Рис.1. Результати опитування щодо улюблених кольорів дівчат та хлопців старшого дошкільного віку

Під час спостереження та бесіди з дітьми було з'ясовано, що дівчата надають перевагу більш світлим та насиченим кольорам, хлопці у свою чергу

темним та холодним. На рисунку 1 відображено найулюбленіші кольори які обирали діти: дівчата (рожевий, блакитний, червоний, жовтий) і хлопці (фіолетовий, червоний, синій, темно-зелений) Найбільше дівчат по 40% зазначили улюбленим кольором рожевий і блакитний, ще по 20% надали перевагу жовтому та червоному кольорам. У хлопців старшого дошкільного віку кольорові вподобання розподілились наступним чином: 60% (12 осіб) надали перевагу фіолетовому, по 20% опитаних обрали синій та червоний кольори, 10% – темно-зелений. Отримані результати підтверджують думку науковців, які вважають, що на вподобання дітьми кольорів особливо впливає гендерна приналежність, а отже дівчата обирають яскраві і насичені, а хлопці обирають холодні кольори, такі як голубий і зелений. Проте мають місце і гендерні стереотипи, що відображаються у художньо-продуктивній діяльності дітей, зокрема запитавши у хлопців чому вони обрають той чи інший колір, діти відповідали: «Я ж хлопчик. Мені не подобаються дівчачі кольори!». Дівчатка на питання про вподобання кольорів відповідали: «Мама мені усі речі купує рожеві, я ж дівчинка». Отже, оволодіння художньо-продуктивною діяльністю вимагає засвоєння ряду сенсорних еталонів та розвитку естетичного сприймання, творчого мислення. На кольорові вподобання дітей дошкільного віку впливає гендерна приналежність та стереотипи засвоєні з дитинства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень /За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. Житомир: Вид-во Рута, 2006. 320 с.
2. *Стандарт дошкільної освіти. Базовий компонент дошкільної освіти.* Практика управління дошкільним закладом. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/34925>
3. LoBue V., DeLoache J. Pretty in pink: The early development of gender-stereotyped colour preferences. *British Journal of Developmental Psychology* Vol. 29, Iss. 3, (Sep 2011): 656-667.